

Les- en leerfases en eigenaarschap van leerlingen

Sluit inhoudelijk aan bij je leerlingen met je lesstof maar ook door bij hen vuurtjes aan te wakkeren en met hen samen te checken:

1. Wat voel ik?
2. Ben ik geïnteresseerd?
3. Is het belangrijk?
4. Kan ik dit? Hoe kan ik dit leren?
5. Wat heb ik nodig om ... (me te concentreren, aan de slag te gaan, door te zetten, etc.)

Door je lessen goed voor te bereiden maak je de kans stukken groter dat al je leerlingen voldoende leren tijdens jouw les.

0 Voorbereiding van de les

Je voorbereiding van een les start met de vragen:

Waarom deze lesstof? Welke doelen staan centraal? Wat wil ik dat leerlingen hiervan leren? Wat zijn de moeilijke begrippen of vaardigheden, hoe leg ik deze uit, welke vragen stel ik, aan wie? Hoe verbind ik voorkennis aan de nieuwe stof? Hoe betrek ik de leerlingen bij het stellen van doelen? Welke werkvormen passen goed bij de lesinhoud?

Wie beheersen deze doelen al?

Bedenk voor wie de stof moeilijk is, of wie juist verdieping nodig heeft; bereid *differentiatie* in je vraagstelling voor.

Hoe kan ik deze les nu het beste inrichten? Welke activiteiten zullen ondersteunen dat alle leerlingen de lesdoelen gaan halen? Wat werkt goed in deze groep en hoe pas ik mijn les daar op aan?

Hoe kan ik als leerkracht de emoties van de leerlingen positief beïnvloeden en betrokkenheid vergroten?

Hoe geef ik ze invloed over hoe ze die doelen gaan bereiken?

Hoe kunnen ze in deze les samen optrekken en van elkaar leren?

Check: vier vormen van leren/ zes niveaus van Bloom.

Doel: scherp en concreet weten wat je wilt doen en bereiken qua inhoud en proces.

1 Introductie, lesdoel en oriëntatie

Bespreek, wakker het vuurtje aan, prikkel nieuwsgierigheid: Wat gaan we leren? Aan het eind van de les weet/kun je...

Waarom/wat heb je daaraan als je dat weet/kunt?

Leg de begrippen die in het lesdoel staan uit.

Betrek de leerlingen: Is het moeilijke/makkelijke stof denk je?

Denk je dat je goed moet opletten of snap je de stof al? (Inschatten eigen kunnen) Wie gaat er meedoen met de instructie, wie gaat aan de slag?

Doel: aandacht richten, leerlingen betrekken en activeren.

2. Terugblik

Wat weten we al van wat we nu gaan doen/maken/leren/van het nieuwe werk?

Waar heeft het mee te maken?

Wat heeft het met jónu te maken?

Wat hebben we vorige keer geleerd?

Kunnen we iets gebruiken van de vorige keer? (oplossingsstrategie) Aanstippen aandachtspunten nav de 6^e stap van vorige keer.
Geef een opdracht die aansluit bij de te geven les en waar reeds aanwezige kennis voor nodig is.

Doel van deze fase: kennis wordt uit het lange termijngeheugen naar het werkgeheugen verplaatst. Leerlingen verbinden zich aan de lesstof.

Doel twee: Growth mindset en zelfvertrouwen stimuleren.

3 Instructie

Leg de les in stappen uit. Leer de stappen aan die nodig zijn om de in het lesdoel beschreven vaardigheden uit te kunnen voeren.

Stel vragen, geef voorbeelden. Varieer in moeilijkheidsgraad; daarin zit je differentiatie.

Laat kinderen afhankelijk van de stof schatten, vergelijken, hypothesen maken, in tweetallen sparren, etc.

Check op vier vormen van leren en de zes niveaus van Bloom.

Doel: iets nieuws leren, passend bij het kennisniveau van alle leerlingen.

4 Begeleide in-oefening

Je oefent hardop samen met je leerlingen de nieuwe lesstof en laat je leerlingen hardop werken zodat je hoort en ziet of ze leren en begrijpen. Zet in deze fase ook *wisbordjes* in. Loop rond en haal informatie op. Refereer aan het al besproken lesdoel. Begrijpt 80% van de groep je lesstof? Dan start de volgende fase.

Zeg de 80% van de leerlingen die zelf aan de slag gaan wat zij gaan doen of schrijf dit vooraf op het bord. De maximaal 20% die het nodig heeft, nodig je uit aan de instructietafel.

Doel voor de leerlingen: begrijpen, opdoen succeservaringen.

Doel voor jou: achterhalen wie het begrijpt. Weten wie iets extra's of iets anders nodig heeft.

5 Zelfstandige verwerking

Alle kinderen gaan aan de slag. De leerlingen die aanvullende uitleg nodig hebben, zitten aan je instructietafel.

Geef de leerlingen aan de instructietafel een startopdracht.

Loop een ronde langs de rest van de groep.

Afhankelijk van de stof/jouw doelen gaan de kinderen alleen aan de slag of samenwerkend.

Loop rondes, geef feedback.

Doel van deze fase is niet iets nieuw te leren maar lesstof verwerken, onthouden, inslijpen en laten beklijven.

6 Reflectie en afronding

Bespreek met alle leerlingen of in kleine groepjes: Wat hebben we geleerd? Wat kunnen/weten we nu dat we vóór deze les nog niet wisten/konden?

Hebben we het lesdoel behaald?

Wat ging goed, wat ging lastig? Hoe heb je dat aangepakt/overwonnen?

Wat wil je volgende keer anders doen? Hoe gaat je dat lukken?

Doel: focus op behaalde doelen en het proces.

Doel voor jou: achterhalen wie nog meer instructie nodig heeft na deze les en elementen voor je volgende les ophalen.